

ЗАНЯТТЯ ПЕРШЕ

Мовна стійкість

Мовна стійкість

Це поведінка людей, спрямована на постійне користування рідною мовою незалежно від того, якою мовою спілкується співрозмовник.

Джерела мовної стійкості

- історична пам'ять народу;
- національна свідомість;
- національна культура;
- співпраця з іншими етносами

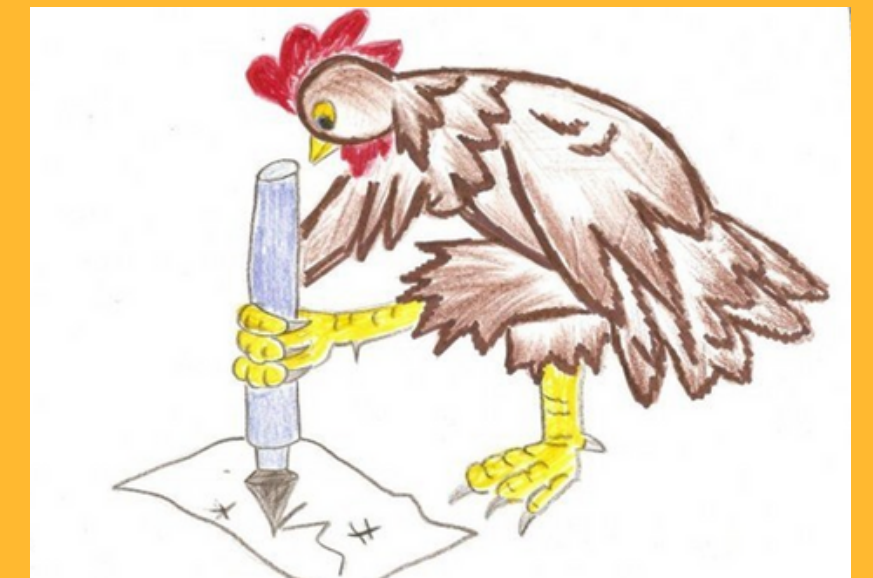
Вправа "Антисуржик"

Правила: учнів повинні «очистити» текст від суржикових елементів.

Сміх - одна з самих важких складаючих нашого щоденного життя. Кожен юмористичний журнал вважає своїм обов'язком наповнити, що сміх - це краще лікарство. Сміх нас робить здоровішими, укріплює серце і легені, об'єднує людей. Учені стверджують, що під час сміху нормалізується кров'яне тиск і частота пульсу, благотворно впливає сміх і на імунну систему людини. Весельчаків і оптимістів завжди впевнені, що з ними нічого не станеться, і напевно, саме тому вони живуть довше. Під час сміху зникає гостра біль. Сміх допомагає позбутися від стресу. Якщо людина сміється до сліз, виходять назовні негативні емоції, що накопичувалися у людини всередині. Тож смійтеся і ви будете здорові.

Фразеолологічні пошуки

Правила: необхідно розшифрувати малюнок і записати фразеологічний зворот.

Вправа "Антисуржик"

Правила: учнів повинні «очистити» текст від суржикових елементів.

Американські вчені б'ють тривогу. Після довгих досліджень дійшли виводу: якщо людина часто думає про щось погане, вона починає хворіти. Оказалось, негативна активність мозку безпосередньо пов'язана з послабленням імунітету. Такий вивод було зроблено після опиту з 50 добровольцями, яким давши вакцину, предложили згадати одне з подій власного життя, яке принесло їм найбільшу радість чи налякало. З'ясувалося, що на тих, хто згадував негативне, вакцина здійснювала найменший вплив, а ті, що споминали добре-наоборот. Отже, наше мислення впливає на тіло, емоції, що і є нашим здоров'ям.

Вправа "З'єднай фразеологізм"

- Сім раз відмір.....
- Не плюй у криницю,.....
- Скажи мені хто твій друг...
- Слово не горобець.....
- Вченому світ,.....
- Добро не лихо,.....
- Бачили очі що купували,...
- В тихому болоті.....
- Добре діло...

- ...ходить у світі тихо.
- ...вилетить не впіймаєш.
- .., тепер їжте — хоч повилазьте!
- ...один раз відріж.
- ...а невченому тьма.
- ...роби сміло.
- ...чорти водяться.
- ...я скажу хто ти.
- ...бо доведеться з неї ще води напитися.

Вправа "Виконайте тести", коментуючи їх

Написання апострофа.

1.Цв.ях, св.ято, черв.як.

2.Горохв.яний, м.ята, бур.ян

3.Мавп.ячий, матір.ю, пор.ядок.

4. Медв.яний, Лук.ян, пів.яблука

Вправа "Виконайте тести", коментуючи їх

Написання м'якого знака.

1.Греч.ці, вишен.ці, жін.ці.

2.Тон.ший, жен.шень, мен.ший.

3.Бат.ко, приз.ба, бриз.кати.

4.Ковз.кий, боягуз.кий, дон.чин.

М'який знак ставимо

№ з/п	Правила	Приклади
1	після д, т, з, с, ц, л, н (запам'ятайте: « Де ти з'їси ці лини? ») і буквосполучення дз у кінці слова та складу на позначення м'якості відповідних приголосних	дядько, мідь, молотьба, гетьман, покуть, різьба, призьба, бязь, восьмий, вісь, міць, корабельня, Польща, мулько, джміль, крохмаль, синька, тінь, гедзь
2	на позначення м'яких приголосних перед о у середині складу	тръох, тьохкати, дзьоб, дьоготь, сьомий, синього, льодяник, льон
3	у суфіксах -зьк-, -ськ-, -цьк-	близькість, людськість, запорозький, волинський, по-козацькому
Запам'ятайте! Баский, в'язкий (в'язкість), різкий (різкість), боязкий (боязкість), ковзкий, плоский		
4	у суфіксах зменшено-пестливого забарвлення -еньк-, -оньк-, -есеньк-, -ісіньк-, -юсіньк-	легесенький, малесенький, ріднесенький, голівонька, дитинонька, свіжісінький, тонюсінький
5	після м'якого [л] перед приголосним або перед суфіксом -ськ- (л+ ь +ськ-)	пальці, вбиральня, спільний, рибальство, польський, уральський, ангольський, рибальський

6	у родовому відмінку множини іменників жіночого роду м'якої групи I відміни й середнього роду на -ни(я), -ц(е) II відміни	<i>пісень, робітниць, учениць, штолень; вітань, зітхань, змагань, клопотань, місць, сердець і серць</i>
7	пісяя приголосних (крім шипячих, р і й) у дієслівних формах дійсного й наказового способів та у скорочених формах інфінітива і зворотної частки	<i>сидить, пишуть, любить; будьмо, киньте, злізь, гляньте, зглянься; кохать (від кохати), мріялось</i>
8	відповідно до вимови пісяя м'якого л' перед приголосним	<i>гральний, читальня, пальці, ідальня, Гуцульщина</i>
9	у буквосполученнях льц, льч, ньц, ньч , що походять із льк, ньк	<i>галька, на гальці; бурулька, бурульці; лялька, ляльці, ляльчин; ненька, неньці, неньчин; брунька, у бруньці</i>
Але запам'ятайте! <i>Рибалка – рибалці, рибалчин; голка – голці; Наталка – Наталці, Наталчин, але: Галька – Гальці, Гальчин</i>		

М'який знак не ставимо

№ з/п	Правила	Приклади
1	після губних б, п, в, м, ф (ці приголосні в кінці складу або слова завжди тверді)	голуб, насип, любов, вісім, верф
2	після шиплячих ж, ч, ш, щ, дж	ніж, розкіш, вічність, ніч, річечка, джміль, змагаєшся
3	після р у кінці складу	харківський, секретар, тепер, перевірте, чотирма, зіркуватий (виняток – Горький)
4	між двома однаковими літерами на позначення подовжених приголосних	роздоріжжя, збіжжя, миттю, молоддю, клоччя, навчання, зусилля, стаття, Ілля, піддашшя, зав'яззю, віссю (але: кицьці, підносься)
5	після н перед шиплячими й суфіксами -ськ(ий), -ств(о)	тонший, менший, інший, кінчик, панщина, конче, кінський, панський, селянство, уманський
Але запам'ятайте! Маньчжурія, Ланьчжоу, женьшень; няньчити, бриньчати		
6	між приголосними, якщо перший пом'якшується під впливом другого	радість, радістю, якість, якістю, кінця
Але запам'ятайте! Тьмянний, різьбяр, бо походять від птьма, різьба		

Апостроф ставимо

№ з/п	Правила	Приклади
1	після б, п, в, м, ф (якщо вони стоять на початку кореня або після голосного) і р (у кінці складу) перед я, ю, є, ї	<i>б'є, розіб'ю, уп'ятьох, п'еса, в'юн, інтерв'ю, м'язи, прем'єр, Заполяр'я, матір'ю, сузір'я, надвечір'я, міжгір'я</i>
2	після префіксів і словотвірних частин із закінченням на приголосний перед я, ю, є, ї	<i>з'їжджати, від'ємний, роз'яснити, возз'єднання, об'єднати, під'юджувати, між'ядровий; пів'єпархії, пів'юшки, пів'єви пан'європейський, Мін'юст, Укрспец'юст, без'язикий, дит'ясла, транс'європейський</i>
Але запам'ятайте! Із власними назвами: пів-Яви, пів-Юрмали, пів-Європи		
3	після к перед я	<i>Лук'ян, Лук'янчук, Лук'яненко, Лук'янець, Лук'янович, Лук'янівна, Лук'янівка</i>

Апостроф не ставимо

№ з/п	Правила	Приклади
1	перед я, ю, є після губного звука, коли перед ним є приголосний (окрім р), що належить до кореня	<i>дзв'якнути, духмяний, т'мяний, мавпячий, цвях, морквяний, святковий, медвяний, рутвяний, різдвяний, різьбяр, святість</i>
2	після м'якого р (в середині складу) у власне українських словах і після пом'якшених губних б, п, в, м, ф у словах іншомовного походження з наступними я(а), ю(у), є(е) ; перед йо	<i>брязкіт, буряк, буря, крякати, рясно, рябий, ряжанка, рядок, рюмсати; бюро, бюст, бюрократ, бювет, бюджет, бязь, бюргер, Вюртенберг, Вязьма, гіпюр, комюніке, Мюнхен, пюре, пюпітр, мюзикл, фюрер, фюзеляж, рею, рюш, рюкзак, Репін, Рязань; курйоз, Муравйов, Воробйов, серйозний</i>